

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/88/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3821010040
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3821010040.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Ondreja Samaša a JUDr. Beáty Javorkovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 29. novembra 2021 prejednal odvolanie obžalovaného

D. D.,

nar. XX.XX.XXXX v H., trvale bytom C., D. ulica XX/XX, naposledy bytom C., S. XX/X, na verejnom zasadnutí neprítomného,

ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/7/2021 zo dňa 11.08.2021 a takto jednomyselne

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušuje sa napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sa obžalovaný D. D.

uznáva za vinného, že

hoci mu zo Zákona o rodine vyplýva povinnosť starať sa o výživu svojho maloletého syna X. K. rozsudkom Okresného súdu v Prievidzi sp. zn. 13P/638/2009 zo dňa 22.01.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.02.2010 a ktorým bol zaviazaný prispievať na jeho výživu mesačne sumou vo výške 50,- Eur vždy do 10. dňa v mesiaci k rukám matky maloletého J. K., plneniu tejto povinnosti sa úmyselne vyhýbal v Prievidzi ako i všade tam, kde sa zdržiaval v období od 01.03.2012 do 11.08.2021 tým, že v období od 01.03.2012 do 30.09.2013 bol nezamestnaný a nebol evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, v období od 01.10.2013 do 24.06.2014 bol evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, avšak neprejavil vážny záujem o získanie zamestnania, v období od 24.06.2014 do 25.09.2014 bol zamestnancom spoločnosti V. D. IS stavby - zemné a výkopové práce Technic Development Slovakia, s.r.o. "v likvidácii", v období od 25.06.2014 do 06.05.2020 bol nezamestnaný a nebol evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, v období od 07.05.2020 bol evidovaný na úrade práce avšak neprejavil vážny záujem o zamestnanie, taktiež tým, že v období od 17.10.2020 do 17.02.2021, kedy sa nachádzal vo výkone väzby v inej veci v Ústave na výkon väzby Ilava, kde si riadne neplnil svoje ohlásenie vyživovacej povinnosti tým, že príslušné tlačivo pod názvom "Nahlásenie vyživovacej povinnosti" neodovzdal na ďalšie spracovanie a neprejavil záujem o aktívne zaradenie do práce vo výkone väzby, ako aj tým, že svoju vyživovaciu povinnosť si neplnil ani vo výkone trestu odňatia slobody v inej veci, ktorý vykonával v období od 17.02.2021 do 17.03.2021, čím ostal oprávnenej osobe J. K. za obdobie od 01.03.2012 do 11.08.2021 dlhovať na nezaplatenom výživnom sumu vo výške 5.700,- Eur, pričom bol trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/24/2017 zo dňa 24.02.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.04.2017, odsúdený pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2 Trestného zákona,

teda

najmenej dva mesiace v období dvoch rokov sa úmyselne vyhýbal plneniu svojej zákonnej povinnosti vyživovať iného, čin spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas a napriek tomu, že bol v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch za taký čin odsúdený,

čím spáchal

prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b), c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák.

Za to sa odsudzuje:

Podľa § 207 ods. 3 Tr. zák. s použitím §§ 36 písm. l), 37 písm. m) a 38 ods. 2 Tr. zák. k trestu odňatia slobody na 25 (dvadsaťpäť) mesiacov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. sa obžalovaný na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný D. D. uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b), c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák., pretože hoci mu zo Zákona o rodine vyplýva povinnosť starať sa o výživu svojho maloletého syna X. K. a rozsudkom Okresného súdu v Prievidzi sp. zn. 13P/638/2009 zo dňa 22.01.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.02.2010, bol zaviazaný prispievať na jeho výživu mesačne sumou vo výške 50,- euro vždy do 10. dňa v mesiaci k rukám matky maloletého J. K., plneniu tejto povinnosti sa úmyselne vyhýbal v Prievidzi, ako i všade tam, kde sa zdržiaval v období od 01.03.2012 do 11.08.2021 tým, že v období od 01.03.2012 do 30.09.2013 bol nezamestnaný a nebol evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, v období od 01.10.2013 do 24.06.2014 bol evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, avšak neprejavil vážny záujem o získanie zamestnania, v období od 24.06.2014 do 25.09.2014 bol zamestnancom spoločnosti V. D. IS stavby - zemné a výkopové práce U. Development Slovakia, s.r.o. "v likvidácii", v období od 25.06.2014 do 06.05.2020 bol nezamestnaný a nebol evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, v období od 07.05.2020 bol evidovaný na úrade práce, avšak neprejavil vážny záujem o zamestnanie, taktiež tým, že v období od 19.10.2020 až doposiaľ, kedy sa nachádza vo výkone väzby v ústave na výkon väzby Ilava, kde si riadne neplnil svoje ohlásenie vyživovacej povinnosti tým, že príslušné tlačivo pod názvom "Nahlásenie vyživovacej povinnosti" neodovzdal na ďalšie spracovanie a neprejavil záujem o aktívne zaradenie do práce vo výkone väzby, čím ostal oprávnenej osobe J. K. za obdobie od 01.03.2012 do 11.08.2021 dlhovať na nezaplatenom výživnom sumu vo výške 5 700 euro, pričom bol trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/24/2017 zo dňa 24.02.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.04.2017, odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2 Trestného zákona v znení zákona č. 1/2014 Z.z.

Bol za to odsúdený podľa §§ 207 ods. 3, 38 ods. 2, 36 písm. l) a 37 písm. m) Tr. zák. k trestu odňatia slobody na 25 mesiacov nepodmienečne, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Tento rozsudok nenadobudol právoplatnosť, pretože voči nemu podal ihneď po jeho vyhlásení do zápisnice o hlavnom pojednávaní odvolanie obžalovaný. V jeho písomných dôvodoch prostredníctvom obhajcu uviedol, že si je plne vedomý svojho konania a robí všetky opatrenia preto, aby výživné uhradil počas tohto konania. Pracuje v zahraničí a dokáže zabezpečiť úhradu zameškaného výživného. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil podľa § 321 Tr. por. a aby ho následne spod obžaloby oslobodil podľa § 285 písm. f) Tr. por.

Verejný zasadnutie odvolacieho súdu bolo dňa 29.11.2021 vykonané v neprítomnosti obžalovaného, ktorý bol o jeho termíne riadne a včas upovedomený z adresy, ktorú určil na doručovanie písomností (C., S. XX/X), a to na základe tzv. fikcie doručenia v zmysle ustanovenia § 66 ods. 3 Tr. por. Poštová zásielka

s týmto upovedomením bola totiž uložená na pošte (u orgánu, ktorý ju doručoval) dňa 09.11.2021, pričom obžalovaný si ju nevyzdvihol do troch pracovných dní od jej uloženia. S poukazom aj na ustanovenie § 63 ods. 3 Tr. por. bolo upovedomenie o termíne verejného zasadnutia obžalovanému doručené dňa 12.11.2021. Zvolený obhajca obžalovaného k neprítomnosti obžalovaného na verejnom zasadnutí dodal, že s ním nie je v kontakte od času, kedy vypracoval písomné odôvodnenie odvolania (t.j. odo dňa 05.10.2021), pričom v danom čase obžalovaný neuhradil žiadne dlžné výživné a nemá vedomosť, že by výživné uhradil po tomto dátume.

V rámci konečných návrhov obhajca na verejnom zasadnutí zotrval na písomnom návrhu. Prítomná prokurátorka krajskej prokuratúry naopak navrhla odvolanie obžalovaného podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietnuť.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. na verejnom zasadnutí preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je čiastočne dôvodné, avšak z iných ako ním uvádzaných dôvodov.

Pokiaľ ide o procesný postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu prvého stupňa, v tomto smere nebola v odvolaní vytýkaná žiadna chyba a odvolací súd sám nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Podstata odvolania obžalovaného vo vzťahu k výroku o vine v napadnutom rozsudku smerovala len do využitia inštitútu účinnej ľútosťi v zmysle § 86 písm. a) Tr. zák., na základe ktorého trestnosť trestného činu zaniká aj vtedy, ak ide o trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207, ak trestný čin nemal trvalo nepriaznivé následky a páchatel svoju povinnosť dodatočne splnil skôr, než sa súd odobral na záverečnú poradu. Obžalovaný vyčíslený dlh na výživnom a ani obdobie neplnenia si vyživovacej povinnosti nerozporoval. Vyplýva to i z jeho výpovede na hlavnom pojednávaní, keď vypovedal okrem iného aj tak, že skutočnosti v obžalobe sú pravdivé, výživné neplatil ani v dobe, keď bol zamestnaný a na úrade práce neprejavil záujem o prácu, pričom dlžné výživné aj podľa neho predstavovalo (ku dňu vyhlásenia napadnutého rozsudku) sumu 5.700,- Eur.

Odvolací súd ďalej poukazuje na stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 102/2010 zo dňa 06.12.2010 (Zbierka stanovísk NS a súdov SR 2/2011), v zmysle ktorého ak obžalovaný pokračuje v zavinenom neplnení vyživovacej povinnosti v zmysle § 207 Tr. zák. aj po vyhlásení rozsudku súdu prvého stupňa a odvolacie konanie prebieha len na základe odvolania podaného výlučne v jeho prospech, nemôže odvolací súd aplikovať ustanovenie § 122 ods. 13 veta druhá Tr. zák. Došlo by tým k porušeniu zákazu *reformatio in peius*, ako zásady spravodlivého procesu vyjadrenej v § 322 ods. 3 vete druhej Tr. por., v zmysle ktorej sa zmena k horšiemu môže prejavovať najmä v skutkových zisteniach, napr. vo väčšom rozsahu spáchanej trestnej činnosti, v použitej právnej kvalifikácii, v druhu a výmere trestu, v druhu a forme ochranného opatrenia.

Z tohto pohľadu bol preto odvolací súd „oprávnený“ skúmať, či obžalovaný ku dňu verejného zasadnutia odvolacieho súdu dodatočne uhradil k rukám oprávnenej osoby dlžné výživné vo výške 5.700,- Eur (za obdobie od 01.03.2012 do 11.08.2021) a či tento trestný čin nemal trvalo nepriaznivé následky. Do termínu konania verejného zasadnutia ale obžalovaný nepreukázal (nepredložil o tom dôkaz), že by si zákonnú povinnosť vyživovať iného splnil aj dodatočne. Neboli tak splnené zákonné podmienky pre aplikáciu inštitútu účinnej ľútosťi v zmysle § 86 písm. a) Tr. zák., na ktorom základe nemohol byť spod obžaloby oslobodený podľa § 285 písm. f) Tr. por.

Odvolací súd v rámci svojej prieskumnej povinnosti zistil aj to, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa trpí vadou v zmysle § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por., a to pre nejasnosť a neúplnosť jeho skutkových zistení, ktorú ale bolo možné odstrániť aj na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu.

Konkrétne odvolací súd zistil, že časť skutkovej vety, konkrétne táto: „taktiež tým, že v období od 19.10.2020 až doposiaľ“, kedy sa nachádza vo výkone väzby v ústave na výkon väzby Ilava, kde si riadne neplnil svoje ohlásenie vyživovacej povinnosti tým, že príslušné tlačivo pod názvom "Nahlásenie vyživovacej povinnosti" neodovzdal na ďalšie spracovanie a neprejavil záujem o aktívne zaradenie do

práce vo výkone väzby“, je v rozpore s výsledkami vykonaného dokazovania a zodpovedá stavu v čase podania obžaloby (obžaloba bola podaná na súd prvého stupňa dňa 28.01.2021).

Obžalovaný sa totiž vo výkone väzby v inej trestnej veci nachádzal od 19.10.2020 až do 17.02.2021 a následne bol v tejto inej trestnej veci vo výkone trestu odňatia slobody až do 17.03.2021. Uvedené skutočnosti ale súd prvého stupňa nepremietol do skutkovej vety, a teda ju neupravil, i keď skonštatoval na základe odpisu registra trestov obžalovaného, ktorý si vyžiadal dňa 07.06.2021, že obžalovaný bol naposledy odsúdený rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 1T/7/2021 zo dňa 15.02.2021 a bol mu uložený trest odňatia slobody na 5 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Takáto nesprávnosť v skutkových zisteniach napokon vyplývala aj z toho, že na hlavné pojednávanie dňa 11.08.2021 súd prvého stupňa obžalovaného nepredvádzal z ústavu na výkon väzby, ale obžalovaný sa v danom čase nachádzal na slobode.

Preto odvolací súd opravil skutkovú vetu tak, že jeho vyššie uvedenú časť nahradil nasledovným textom: „taktiež tým, že v období od 17.10.2020 do 17.02.2021, kedy sa nachádzal vo výkone väzby v inej veci v Ústave na výkon väzby Ilava, kde si riadne neplnil svoje ohlásenie vyživovacej povinnosti tým, že príslušné tlačivo pod názvom "Nahlásenie vyživovacej povinnosti" neodovzdal na ďalšie spracovanie a neprejavil záujem o aktívne zaradenie do práce vo výkone väzby, ako aj tým, že svoju vyživovaciu povinnosť si neplnil ani vo výkone trestu odňatia slobody v inej veci, ktorý vykonával v období od 17.02.2021 do 17.03.2021“, ktorý už zodpovedá výsledkom vykonaného dokazovania a ktorým ani nedošlo k narušeniu totožnosti skutku (§ 278 ods. 1 Tr. por.).

Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a následne rozhodol pri splnení zákonných podmienok uvedených v § 322 ods. 3 Tr. por. týmto rozsudkom o vine obžalovaného za ten istý trestný čin, avšak s vyššie uvedenou „úpravou“ skutkových zistení oproti podanej obžalobe i rozhodnutiu súdu prvého stupňa.

Odvolací súd, odhliadnuc od vyššie uvedenej „úpravy“ skutkových zistení, dospel totiž k záveru, že napadnutý rozsudok bol inak správny a zákonný, keď vykonané dôkazy boli vo vzájomnej zhode a svedčili o vine obžalovaného bez tých najmenších pochybností. Na hlavnom pojednávaní boli vykonané všetky potrebné dôkazy, ktoré súd prvého stupňa správne vyhodnotil v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por. Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa tiež náležitým spôsobom a aj presvedčivo odôvodnil.

Vykonané dôkazy aj podľa názoru odvolacieho súdu svedčia pre záver, že obžalovaný sa v období od 01.03.2012 do 11.08.2021 úmyselne vyhýbal plneniu svojej zákonnej povinnosti vyživovať iného a tento čin spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas (počas 114 mesiacov nezaplatil žiadnu sumu na výživné, ktoré mu bolo určené vo výške 50,- € mesačne, t.j. spolu 5.700,- €), a to aj napriek tomu, že v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch bol odsúdený v trestnej veci Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/24/2017 pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2 Tr. zák. V zmysle § 128 ods. 6 Tr. zák. sa odsúdeným sa na účely Trestného zákona rozumie páchatel', ktorý bol právoplatným rozsudkom uznaný za vinného. Obžalovaný týmto svojím konaním naplnil všetky zákonné znaky skutkovej podstaty stíhaného prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b), c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák.

V súvislosti s výrokom o treste aj odvolací súd dospel k záveru, že u obžalovaného bola prítomná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák., keď sa priznal k spáchaniu trestného činu a tento aj úprimne oľutoval. U obžalovaného odvolací súd zistil aj prítiažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák., t.j. že už bol za trestný čin odsúdený (už spomenutý rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 1T/7/2021 zo dňa 15.02.2021).

Základná trestná sadzba trestu odňatia slobody pri stíhanom prečine bola od 1 do 5 rokov, pričom táto zostala nezmenená aj po zohľadnení vyrovnaného pomeru poľahčujúcich a prítiažujúcich okolností na strane obžalovaného (§ 38 ods. 2 Tr. zák.). Zároveň je potrebné uviesť, že obžalovaný naplnil kvalifikovanú skutkovú podstatu stíhaného prečinu až dvomi samostatnými konaniami, resp. okolnosťami - § 207 ods. 3 písm. b), c) Tr. zák.

Trest odňatia slobody na 25 mesiacov nepodmienečne, ktorý obžalovanému uložil už súd prvého stupňa, považoval odvolací súd vzhľadom k zásadám ukladania trestov (§ 34 ods. 1, ods. 3 a ods. 4 Tr. zák.) a

najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok (opakujúc, že nezaplatil žiadnu sumu na výživné za 114 mesiacov) za primeraný, zákonný, spravodlivý a schopný splniť svoj prevýchovný účel.

Aj odvolací súd v zhode s názorom súdu prvého stupňa považoval za potrebné tento trest obžalovanému uložiť ako nepodmienečný. Úvahy súdu prvého stupňa, že práve takýto trest je u obžalovaného potrebný vzhľadom na jeho osobu a predchádzajúcu súdnu trestnosť však odvolací súd dopíňa nasledovne. Obžalovaný sa neplnenia svojej zákonnej vyživovacej povinnosti dopúšťal aj v čase, kedy mu plynula skúšobná doba podmienenečného odsúdenia rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 3T/41/2017 zo dňa 16.01.2018, právoplatným dňa 16.01.2018, pre spáchanie zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. d) Tr. zák. a prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. Týmto rozsudkom mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody na 3 roky s uložením probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe ustanovenej v trvaní 3 roky, ktorá plynula po započítaní od 20.04.2017 do 20.04.2020. Doposiaľ nebolo rozhodnuté o osvedčení obžalovaného v tejto skúšobnej dobe, pričom vzhľadom na prejednávanú trestnú vec môže príslušný súd ešte rozhodovať aj o jeho neosvedčení sa v tejto skúšobnej dobe.

Odvolací súd k tomu ešte dodáva, že ustanovenie § 49 ods. 2 Tr. zák. stanovuje zákaz podmienenečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody, ak je trest ukladaný pre úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobných dobách (aj pri podmienenečnom odsúdení). Súčasne z tohto ustanovenia ale nevyplýva zákaz uloženia iného alternatívneho trestu. Odvolací súd nedospel však k záveru, že by akýkoľvek alternatívny trest uvedený v Trestnom zákone u obžalovaného zodpovedal zásadám ukladania trestov. Nápravu obžalovaného totiž považoval odvolací súd za natoľko sťažujúcu, že je potrebné na neho pôsobiť práve výkonom trestu odňatia slobody.

Zaradenie obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia je dané tým, že pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody pre úmyselný trestný čin. Iné zaradenie na výkon trestu odňatia slobody pre absenciu odvolania prokurátora podaného v neprospech obžalovaného navyše neprichádzalo ani do úvahy (§ 322 ods. 3 Tr. por.).

Z takto rozvedených dôvodov preto odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a následne rozhodol pri splnení zákonných podmienok uvedených v § 322 ods. 3 Tr. por. týmto rozsudkom o vine obžalovaného za ten istý trestný čin s „úpravou“ skutkových zistení oproti podanej obžalobe i rozhodnutiu súdu prvého stupňa a uložil mu vyššie uvedený trest, ktorý mu uložil už súd prvého stupňa.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.